Şeyhlere İtâatteki Ölçü ve Sınır

Geçmişte ve günümüzde İslam düşmanları olmuştur. Hedefleri hep aynıydı: Fitne sokarak, Müslümanları parçalamak. Bunun için eskiden, ajan şeyhülislamlar, günümüzde de sahtekâr şeyh, profesör, imam, medrese talebesi, cemaat önderi kılığında içimize sızıp, bizi birbirimize düşürecek fikirler, eserler ve tv kanalları ile çalışmaktadırlar.

Bunlar yetmiyormuş gibi, biraz ilim öğrendikten sonra kendini müctehid konumuna koyan, mehdi zanneden bile var…

İnsanları maddi manevi sömürmek için ilim okuyup, hoca olanlar da var.

İyi niyetli takva sahibi olup, insanların sevgisini kazanmış, başlarına şeyh olmuş, fakat ilmi az olmasından dolayı yanlış ve hatalı kararlar verenler vardır. İslam'a bilerek ve bilmeden zarar verenler günümüzde mevcut.

İşte bütün bu sebeplerden dolayı, bir şeyh efendiye itaat ederken, teslim olurken bazı hususlara dikkat etmemiz lazım. Bunları şöyle sıralayabiliriz:

1. Allah'a yapılması gereken ibadet, hürmet ve tazimi aynı şekilde ve ölçüde bir şeyhe yapılmasını kabul etmiyoruz o niyetle yapmıyoruz.

2. Bir şeyhten Allah'tan korkar gibi korkup boyun eğmiyoruz. Sahabenin Resulullah'tan korkmasını, sevmesini, boyun eğmesini karıştırılmaması gibi, bizimde bir veliye olan korku, sevgi ve boyun eğmeyi müşriklerin putları, ilahları ile karıştırılarak zan ve yorum yapılmaması gerek.

3. Peygamber, evliya ve melekleri Allah'ı sever gibi sevmiyoruz. Onların makamlarını aşırı derecede büyüterek, ilahlık makamına getirmiyoruz getirilmesini de kabul etmiyoruz.

4. Allah'tan istiyoruz. Hatrına, hürmetine, şekline de peygamber, evliyadan isteklerimizin sebebi Resulullah'ın ve sahabenin bu şekilde isteklerde bulunduğuna dair hadislerin olduğunu bildiğimizden dolayıdır. Geride geçen tevessül bölümünde 7 hadisin iki tarafa göre tahriçlerine, mezhep imamlarıa ve her iki tarafın alimlerinin sözlerine bakıldığında kendi kafamıza göre böyle bir davranışı yapmadığımız görülecektir. Şeyhe, yaratma ve birşey üzerine tesir etme gibi, Allah'a ait vasıflarla vasıflandırmıyoruz.

5. Bir şeyh, hoca, mürşit Allah'ın kitabından herhangi bir delil getirmeksizin kendi arzu ve heveslerine göre Allah'ın "haram" dediğine "helal" derse, Allah (Celle Celalühü)'ın "helal" dediğine de "haram" derse. İstediklerini emreder ve istediklerini nehyeder, istediklerini sünnet ilan ederse. Bu davranışları Allah'a karşı isyana kalkışma ve kulluk sınırını aşıp ilahlık taslamak olarak değerlendirip şeriat dışı görüşlerine uymayız, kabul etmeyiz. Bu davranışlarda bulunan bütün şahıs, zümre ya da yönetimleri red ederiz…

Zahid muttaki âlimlerin zühd ve takva hayatına ilişkin söyledikleri bizzat kendi tecrübelerinden kaynaklanan kendi seyri süluklarında tecrübe ettikleri hususlarda tarikat şeyhinin sözleri önemlidir, diğerlerine tercih edilir. Ama

şeriatın diğer ahvali sahası olan Kur'an ile ilgili, fıkıhla ilgili, itikat ile ilgili, hadis ile ilgili, usul ilimleri ile ilgili konularda ihtisas yapmış âlimlerin sözlerine bakılıp itibar edilir. Eğer hoca efendi ben size bir hadis söylersem kaynağını araştırmayın derse veya udurma hadislere teşvik ederse bunu kabul etmeyip hadis alanında uzman olan cemaatteki hocaya o hadisin sıhhatini sorarız. Bunu yapmayıp hocaya uyup hadisi araştırmazsak Şiilerin hadis anlayışları gibi bir durum ortaya çıkar.

Nefis terbiyesiyle ilgili seyri sülukla ilgili bir mesele söz konusu ise o konunun otoriteleri olan tarikat şeyhine başvuracağız. Tarikat şeyhi aynı zamanda fıkıh ve hadis alanında da ihtisas yapmışsa o zaman ihtisas yaptığı konularda da onlara itibar edilebilinir.

"Bir muhaddis uzmanlık alanı olmayan fıkıhta nasıl hata yapabiliyorsa, bir fakih kendi ihtisas alanı olmayan kelam ilminde nasıl hatalar yapabiliyorsa, salih ve zahid olmasına rağmen bir tasavvuf şeyhi de uzmanlık alanı olmayan konularda hata yapabilir.

"Her ilimde o ilmin imamlarına itimat edilir, başkalarına değil. Zira bir ilimde imam olan kişi başka bir ilimde avam (sıradan insanlar) mertebesinde olabilir. Benim şeyhim, mürşidim, hocam Mahmud Ustaosmanoğlu, bize şu tavsiyede bulundu:

Ben de bir insanım, hata edebilirim. Eğer şeriate aykırı bir şey söyler isem, bana uymayın, Allah rızası için beni uyarın dedi.

Bizim için ölçü budur. Bunun dışında davrananlar, bizim ölçümüz değildir. Bazı kimseler benim üstadım şeyhim her şeyime, her şeye vakıftır, her sıkıntı halimde yetişir diyenler olabilir. Bu sözler doğru değildir. Bir veli ancak Allah cc bildirdiği kadarıyla müritleri hakkında bilgiye sahip olabilir.

Peygamberimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) Allah (Celle Celalühü) bildirmedikce gaybı bilmezdi. Birçok zaman bir mesele sorulduğunda hakkında vahiy gelmemiş ise cevap vermezdi. Nasıl ki Peygamberimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) her şeye vakıf olamıyor ise bir veli de her şeye vakıf değildir. Farkında olmadan bu yanlış sözleri söyleyen olursa Allah'a ait bir sıfatı şeyhine verme gibi bir durumun oluşmasına sebep olmuş olur ki bu da şirk işlemek gibi tehlikeli bir davranışın oluşmasına sebep olabilir. Aklı başında hiç kimse bu niyetle böyle sözler söylemez.

Benim mürşidim Mahmud Ustaosmanoğlu, bize şu tavsiyede bulundu: Bir veli aynı anda müridlerin tek tek her hallerine vakıf değildir dedi.

Hazreti Ömer (Radıyallahu anh)'e Medine'de hutbe verirken birden binlerce kilometre uzaklıktaki İran'ın Nihavent bölgesinde düşmanlarla savaşan İslâm askerlerini ve askerlerden komutanı Sâriye'yi gördü. Düşmanın arkadan çevirdiğini bildirmek için "Sâriye dağa, dağa!" diye nida etti. [2]

---

[2] Mektubat-ı Mevlâna Halid, 7.Mektup.